

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Bc. Jana Schneeweise a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: **M. H.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě ze dne 3. 12. 2024 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve zrušení platné dočasné ochrany přerazítkováním v cestovním dokladu

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve zrušení dočasné ochrany žalobce přerazítkováním v cestovním dokladu byl nezákonný.
- II. Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před zrušením dočasné ochrany žalobce.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci domáhal zrušení rozhodnutí (nesprávného úředního postupu) žalovaného, k němuž mělo dojít přerazítkováním platné dočasné ochrany v jeho cestovním dokladu.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

2. Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci žalobce usnesením ze dne 5. 12. 2024, č.j. 59 A 60/2024-8 poučil o svém právním názoru, že popsanému jednání žalovaného se lze bránit cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu) a současně jej vyzval, aby v souladu s právním názorem soudu přizpůsobil označení žalobního typu a petit žaloby tak, aby odpovídal povaze zrušení dočasné ochrany přerazítkováním platné dočasné ochrany v cestovním dokladu.
3. Žalobce na shora uvedené usnesení reagoval podáním ze dne 17. 12. 2024, v němž konstatoval, že je přesvědčen o nezákonnosti jiného úkonu žalovaného. Současně upravil petit žaloby tak, že nyní zní: *„Zrušuje se zrušení dočasné ochrany žalovaným přerazítkováním platné dočasné ochrany v cestovním dokladu žalobce a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně v dalším řízení“*.
4. V žalobě žalobce ve vztahu ke skutkovým okolnostem věci uvedl, že na území České republiky pobýval na základě dočasné ochrany ze dne 9. 3. 2022, přičemž naposledy mu byla prodloužena 31. 3. 2025. Dne 11. 11. 2024 šel žalobce na Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině pro Liberecký kraj ohlásit změnu bydliště. Adresu mu zde však nezměnili, pouze mu červeným razítkem zrušili poslední platné vízum dočasné ochrany. Písemné rozhodnutí o zrušení dočasné ochrany nedostal, jen mu bylo řečeno, že má dočasnou ochranu v Rumunsku.
5. K tomu žalobce konstatoval, že 22. 8. 2024 odcestoval na Ukrajinu z důvodu nemoci jeho matky. Když chtěl na vízum dočasné ochrany zpět do České republiky, bylo mu na hranicích Rumunska sděleno, že jej nepustí zpět. Žalobce tedy 7. 10. 2024 přeplaval řeku Tisu, načež jej zadržela rumunská pohraniční stráž, která mu sdělila, že mu musí (navzdory platné dočasné ochraně v České republice) vystavit dočasnou ochranu v Rumunsku. Bez toho jej nechťeli pustit ze zadržení a sdělili žalobci, že dočasná ochrana v České republice bude stále platná. Žalobce se obával detence či vazby, a proto rumunský dokument o dočasné ochraně převzal. Nakonec mu byla dočasná ochrana v České republice zrušena, aniž by žalobce věděl proč a bez jakéhokoliv poučení o oprávněném prostředku. Popsaný postup považoval žalobce za nezákonný. Tvrdil, že došlo k účelovému výkladu zákona, nesprávnému úřednímu postupu, opomenutí zásady přiměřenosti a principů lidskosti, nesprávnosti správního uvážení, porušení pravidel dokazování a zásahu do lidských práv. S odkazem na § 10 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně“) žalobce konstatoval, že žalovaný se nezabýval skutkovým stavem, který nedostatečně zjistil a nezohlednil argumenty žalobce. Žalovaný také nesprávně vyložil § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně a nepoužil správní uvážení. Vynucení přijetí dočasné ochrany v Rumunsku nemůže být zákonným, svobodným a řádným přijetím dočasné ochrany, která by mohla vést ke zrušení dočasné ochrany v České republice. Takový postup by byl nezákonný a také v rozporu s evropským právem. Žalovaný měl povinnost uplatnit správní uvážení a žalobce vyslechnout.
6. Žalobce též namítl, že žalovaný měl vydat o zrušení dočasné ochrany písemné rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č.j. 6 A 25/2002-42) a toto rozhodnutí mělo být dostatečně odůvodněno. Žalovaný však nijak nezodůvodnil, zda vůbec přistoupil k použití § 10 zákona o dočasné ochraně, ani to, proč v případě žalobce nebylo účelné mu dále poskytovat dočasnou ochranu. Žalovaný nereflektoval ani evropské právo. Žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č.j. 11 A 80/2022-79 s tím, že směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) má přímý účinek, který vylučuje užití § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“).

7. Žalobce dále namítl, že nelze mechanicky aplikovat ustanovení zákonů bez ohledu na základní principy lidskosti a dopady do základních práv žalobce a jeho rodiny. Je nutno posuzovat přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků. Zájem žalobce na zachování jeho soukromého a rodinného života převažuje na zájmem na odnětí dočasné ochrany. Postup žalovaného porušuje čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Listinu základních práv Evropské unie. Žalovaný nezkoumal rozsah vazby žalobce k území. Zásah do rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků lze srovnat se zásahem do rodinného života a práva na volný pohyb v důsledku vyhoštění občana Evropské unie. Na Ukrajině je válka a přes Rumunsko žalobce pouze jeden den tranzitoval do České republiky. Neuvedl si důsledky a ve strachu vyplnil formulář pro získání dočasné ochrany v Rumunsku. Nejde o narušení veřejného pořádku v takové intenzitě, aby vedla k odnětí dočasné ochrany. Žalovaný interpretoval zjištěné skutečnosti nedostatečně, nepřiměřeně přísně a široce, protože zejména nevzal v úvahu okolnosti vzniku, původ a účel právní úpravy dočasné ochrany a vazby žalobce na Českou republiku.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě soudu navrhl její zamítnutí. Konstatoval, že žalobci bylo 9. 3. 2022 uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dne 21. 3. 2022 nabytí účinnosti Lex Ukrajina, přičemž dle § 8 odst. 1 Legis Ukrajina se cizinec, kterému bylo od 24. 2. 2022 v souvislosti s válkou na Ukrajině uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, ode dne nabytí účinnosti Legis Ukrajina považuje za cizince, kterému byla udělena dočasná ochrana. Žalobce si povolení k pobytu prodlužoval, naposledy s platností do 31. 3. 2025, a to ve formě vízového štítku č. 901065417 (dále jen „vízový štítek“). Žalovaný následně z platformy Temporary Protection Database – TPD zjistil, že žalobce je od 7. 10. 2024 držitelem dočasné ochrany v Rumunsku a tuto nadále požívá. Dočasná ochrana žalobce tedy zanikla dle § 5 odst. 8 písm. d) Legis Ukrajina, který se použije přednostně (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2022, č.j. 14 A 63/2022-30) a nikoliv z důvodu dle § 10 zákona o dočasné ochraně. Z důvodové zprávy k zákonu č. 175/2022 Sb., o dalších opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, vyplývá, že § 5 odst. 8 Legis Ukrajina doplňuje důvody zániku dočasné ochrany uvedené v § 11 zákona o dočasné ochraně. Žalovaný je povinen dotčené ustanovení aplikovat. Tuto povinnost by neměl pouze tehdy, pokud by bylo zjevně v rozporu s mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu nebo v rozporu s mezinárodními závazky. Právo EU je pro žalovaného závazné, avšak přímo aplikovatelná jsou pouze nařízení, nikoliv směrnice. Směrnice o dočasné ochraně byla do českého právního řádu transponována zákonem o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně tedy není přímo aplikovatelná. Protože k zániku dočasné ochrany došlo ze zákona, není třeba vydávat písemné rozhodnutí. Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382 ani směrnice o dočasné ochraně otázku možnosti udělení dočasné ochrany vícero členskými státy výslovně neřeší. Členské státy se dle žalovaného dohodly pouze na tom, že nebudou držitele dočasné ochrany

v jiném členském státě, který neoprávněně pobývá na jejich území, aktivně přemísťovat do členského státu, který mu povolení vydal.

9. Dále žalovaný konstatoval, že občané Ukrajiny si mohou vybrat členský stát, kde chtějí požívat dočasné ochrany. Při vstupu na území EU nejsou nuceni žádat o dočasnou ochranu v prvním členském státě, neboť v rámci bezvízového pobytu si mohou zvolit členský stát. Z čl. 26 směrnice o dočasné ochraně neplyne právo držitelů dočasné ochrany libovolně měnit členské státy, kde hodlají dočasnou ochranu požívat. Přesunu musí předcházet rozhodnutí členského státu. Česká republika však rozhodnutí o přijímání držitelů dočasné ochrany v jiných členských státech neučinila. Směrnice o dočasné ochraně počítá s tím, že jakmile cizinec získá dočasnou ochranu, zaniká předchozí dočasná ochrana udělená v jiném členském státě, což odpovídá účelu této směrnice. Ustanovení § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina tedy není v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Shodný názor vyjádřily opakovaně správní soudy.
10. Žalobce současně nepředložil žádné důkazy o nátlaku ze strany rumunských orgánů. Dne 21. 11. 2024 žalobce požádal o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu. Žalovaný této žádosti nevyhověl a informací ze dne 7. 2. 2025, č.j. OAM-6126-6/ST-2024 žalobce informoval o důvodech. V tomto řízení žalobce netvrdil ani neprokazoval, že byl v Rumunsku vystaven nátlaku při podání žádosti o dočasnou ochranu.
11. Žaloba je přípustná a včasná. Žalobce nemá k dispozici žádný jiný právní prostředek ochrany (§ 85 s. ř. s.) a žalobu podal v subjektivní dvouměsíční lhůtě od dne, kdy mu žalovaný dočasnou ochranu zrušil (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
12. Při posouzení žaloby vyšel soud z následující právní úpravy:
13. Podle § 5 odst. 7 Legis Ukrajina ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců.
14. Podle § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká udělením dočasné ochrany jiným členským státem Evropské unie.
15. Podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany může být odepráno, jestliže žadatel o poskytnutí dočasné ochrany uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci.
16. Podle § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany lze odejmout, pokud byl zjištěn důvod, pro který může být odepráno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 9 odst. 2 a 3.
17. Žaloba je důvodná.
18. Žalobce spatřoval nezákonný zásah v tom, že žalovaný neaplikoval správní uvážení, žalobce nevyslechl a nevydal rozhodnutí o zrušení dočasné ochrany žalobce. Současně namítl zásah do práva na soukromý a rodinný život.
19. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu

podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008 č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

20. S ohledem na subsidiární povahu žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. se soud nejprve zabýval naplněním čtvrté podmínky, tedy otázkou, zda se žalobce mohl domáhat ochrany svých práv žalobou proti rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. V souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, rozhodnutí musí být výsledkem alespoň minimalistického správního řízení v širším smyslu, mělo by mít formalizovanou podobu, která má obvykle výrok a odůvodnění, být výsledkem formalizovaného postupu, o kterém je pořizována dokumentace, a výsledný úkon by měl být oznamován účastníkům řízení (viz také rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022 – 79, body 37 až 44, v podrobnostech srov. se závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu učiněnými v usnesení ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016 – 41, č. 3779/2018 Sb. NSS).
21. Tato kritéria jsou zcela přenositelná na nyní projednávanou věc. Lex Ukrajina nestanovuje žádný (ani v nejširším slova smyslu formalizovaný) postup pro případ, kdy správní orgány zjistí, že byly naplněny důvody zániku oprávnění k pobytu dle § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina. V jiných obdobných případech, kdy žalovaný zrušil oprávnění k pobytu (dočasnou ochranu) občanům Ukrajiny, kteří předtím získali dočasnou ochranu v jiném členském státě, přitom žalovaný postupoval procesně zcela jinak než v nyní posuzované věci a odňal jim oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany rozhodnutím podle § 5 odst. 7 Legis Ukrajina ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) a § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně. To se však v nyní posuzované věci nestalo, takže jedinou přípustnou obranou žalobce byla subsidiární žaloba o ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s.ř.s.
22. Dospěl-li správní orgán k závěru, že jsou naplněny podmínky § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, v důsledku čehož „vyznačil“ zánik dočasné ochrany žalobce v jeho cestovním dokladu, došlo tím také ke splnění páté podmínky. O tomto skutkovém ději nebylo mezi stranami sporu, přičemž se jedná se o neoddelitelný řetězec po sobě jdoucích úkonů. Pro další posouzení je rozhodná toliko skutečnost, že žalovaný správní orgán shledal naplnění podmínek § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina a v důsledku tohoto závěru postupoval namítaným způsobem. První a druhá podmínka testu jsou také splněny, neboť vyznačení zániku dočasné ochrany, jež bylo přímým důsledkem „prohlášení o tom, že vízum ztratilo svoji platnost“, směřuje přímo proti žalobci, jehož oprávnění k pobytu zaniklo.
23. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky, tedy otázka, zda šlo o zásah zákonný či nikoli. Soud považuje postup žalovaného za nezákonný, a to ze dvou koexistujících důvodů.
24. Žalovaný sice v posuzované věci neoznačil žádost žalobce za nepřijatelnou, nicméně, aniž by vedl jakékoliv správní řízení, postupoval obdobně jako dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina a v podstatě bez dalšího odňal žalobci oprávnění k pobytu na území České republiky z titulu dočasné ochrany, což nelze akceptovat. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2025, č.j. 5 Azs 217/2023-36: *„I když SDEU nevyloučil odepření udělení pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu existence téhož oprávnění v jiném členské státě EU, z jeho výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně vyplývá, že tak nelze postupovat pomocí institutu nepřijatelnosti – a contrario je nutno vést správní řízení, řádně poučit žadatele o jeho právech*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

a v návaznosti na jeho případná tvrzení a další procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.“ Dále v tomto rozsudku Nejvyšší správní soud doplnil, že „stěžovatel (žalovaný v nynější věci – pozn. soudu) nemohl odejmout žalobci oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 7 lex Ukrajina za použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, aniž ho předtím řádně poučil a zjistil jeho stanovisko stran toho, zda chce svá práva, včetně práva pobytu, plynoucí z dočasné ochrany čerpat výlučně v České republice. V případě kladné odpovědi, kterou lze s ohledem na skutkové okolnosti této věci více než předpokládat, pak bylo na místě postupovat mutatis mutandis shora naznačeným způsobem – zejména měl tedy stěžovatel ověřit, jestli předchozí pobytové oprávnění žalobce v Rumunsku nezaniklo vydáním jeho oprávnění k pobytu v ČR či prostým plynutím času, případně měl žalobce vyzvat, aby sám v tomto směru jednal, předchozího pobytového oprávnění se vzdal atd. Nic z tohoto se však v daném případě nestalo, což znamená, že žalobou napadené rozhodnutí stěžovatele nemohlo obstát a krajský soud postupoval správně, pokud ho zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení“ (k tomu shodně také rozsudek Nejvyššího správního soud ze dne 11. 6. 2025, č.j. 6 Azs 321/2023-36).

25. Jinými slovy řečeno, žalovaný byl povinen před případným odnětím dočasné ochrany žalobci vést správní řízení o jejím odnětí a v něm žalobce řádně poučit a zjistit jeho stanovisko ohledně toho, zda chce svá práva, včetně práva pobytu plynoucího z dočasné ochrany, čerpat výlučně v České republice. Také v nyní posuzované věci přitom bylo možno očekávat kladnou odpověď, a to zejména s ohledem na tvrzení žalobce ohledně nikoliv svobodného přijetí dočasné ochrany v Rumunsku. Žalovaný měl předně ověřit trvání mezinárodní ochrany žalobce v Rumunsku, přičemž v tomto ohledu nemohl vycházet pouze z údajů uvedených v TPD. Nejvyšší správní soud totiž dospěl v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, č.j. 5 Azs 273/2023-57 k závěru, že „správní orgány ani soudy nemohou vycházet pouze z údajů obsažených v informačním systému členských států Temporary Protection Platform (TPD). Ten totiž představuje pouhou pomůcku, kterou správní orgány členských států využívají k evidenci držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Na rozdíl od veřejných rejstříků (viz zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů) však na něj nelze vztahovat princip materiální publicity“. Případně měl žalovaný žalobce vyzvat, aby v tomto směru sám jednal a dočasné ochrany v Rumunsku se vzdal (srov. dále také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2025, č.j. 9 Azs 97/2024-32). Nic z toho se však nestalo. Již tímto postupem žalovaný zasáhl do veřejných subjektivních práv žalobce, a jeho postup je tedy nutno označit za nezákonný zásah.
26. Soud dále konstatuje, že žalovaný postupoval nesprávně také procesně. Není bez zajímavosti, že v případě řešeném ve shora citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č.j. 5 Azs 273/2023-57 bylo předmětem řízení rozhodnutí žalovaného o odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 7 Legis Ukrajina s poukazem na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. V nyní posuzované věci však žalovaný tvrdí, že žádné takovéto rozhodnutí o odnětí dočasné ochrany se nevydává, neboť k jejímu zániku dojde přímo ze zákona (§ 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina). S tím soud zásadně nesouhlasí. Je pravdou, že Lex Ukrajina žádné formalizované řízení týkající se odnětí dočasné ochrany neupravuje, současně však v § 5 odst. 7 odkazuje na zákon o dočasné ochraně, když uvádí, že „ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců“. Žalovaný dříve v případech obdobných případu žalobce postupoval právě podle zákona o

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

dočasné ochráně, tedy vedl správní řízení o odnětí dočasné ochrany ve smyslu § 10 zákona o dočasné ochraně, v jehož rámci měl možnost postavit najisto okolnosti soudem uvedené shora. Pakliže by přitom zjistil, že žalobce je poživitelem dočasné ochrany v Rumunsku a této se nechce vzdát, mohl následně přistoupit k odnětí dočasné ochrany. Žalovaný však takto nepostupoval, vyšel pouze z údajů uvedených v TPD a žalobci neformalizovaným postupem, v němž žalobce nijak nemohl hájit svá práva, dočasnou ochranu v České republice odňal. Uvedený názor patnáctého senátu Městského soudu v Praze přitom není v rozporu s názorem vyjádřeným v rozsudku pátého senátu zdejšího soudu ze dne 16. 12. 2024, č.j. 5 A 80/2024-59. V něm se totiž pátý senát nezabýval zrušením dočasné ochrany, ale jak sám konstatoval, v jím řešené věci šlo toliko o „*potvrzení, že dočasná ochrana byla prodloužena*“. V tom soud spatřuje zásadní odlišnost, stejně jako ji spatřoval pátý senát ve vztahu k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č.j. 6 Azs 259/2023-21.

27. Nedůvodnými však soud shledal námitku žalobce týkající se zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Samotná dočasná ochrana slouží pouze k poskytnutí okamžité a dočasné ochrany cizincům ve výjimečné situaci jejich hromadného přílivu, a to pouze do doby, než se budou moci vrátit na území svého domovského státu. Pokud si cizinci během této krátké doby vytvoří na území hostitelského státu rodinné či soukromé vazby, nemohou spoléhat na to, že jim stát na základě těchto vazeb umožní další pobyt. I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že pokud cizinec svůj rodinný život začal budovat v situaci, v níž byl jeho pobytový status nejistý, pak je to zásadní okolnost pro posouzení, zda došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život (viz např. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 7. 2021 ve věci M. A. proti Dánsku, č. 6697/18, bod 134, či ze dne 3. 10. 2014 ve věci *Jeunesse proti Nizozemsku*, č. 12738/10, a další judikaturu Evropského soudu pro lidská práva). Žalovaný proto nepochybil, pokud neposuzoval přiměřenost dopadů svého „postupu“ do soukromého a rodinného života žalobce.
28. Žalovaný bude tedy povinen obnovit stav před odnětím dočasné ochrany žalobce a následně případně zahájit správní řízení o jejím odnětí a v tomto řízení řádně zjistit skutkový stav. Pouze pokud zjistí, že je žalobce nadále držitelem dočasné ochrany v Rumunsku a této se nechce vzdát, bude moci přistoupit k vydání rozhodnutí o odnětí dočasné ochrany ve smyslu shora uvedených ustanovení zákona o dočasné ochraně.
29. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je pro žalovaného závazný. Závaznost výroku rozsudku plyne přímo ze zákona (§ 54 odst. 6 s. ř. s.). Platí přitom, že rozsudek je individuální právní akt, jímž soud vrchnostenským způsobem vyslovuje svůj právní názor; tato forma rozhodnutí je tudíž závazná jako celek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008 č. j. 2 Afs 67/2008-112). Nejvyšší správní soud též vysvětlil, že výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu „*je třeba vykládat v návaznosti na odůvodnění rozsudku*“ (rozsudek ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56). V bodě 33 právě citovaného rozsudku je vysvětleno, že zavázal-li správní soud žalovaného k určitému postupu za určitých podmínek, je žalovaný povinen se tohoto postupu držet. Opačný závěr by popíral smysl a význam zásahové žaloby.
30. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť ve věci neexistuje žádný spisový materiál a žalobce se dovolával pouze provedení důkazů k prokázání skutkového stavu, který však nebyl mezi stranami sporný. Šlo toliko o posouzení právní otázky. O věci samé proto soud rozhodl bez nařízení jednání

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. (žalobce ani žalovaný nevyjádřili v soudem stanovené lhůtě nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání).

31. O nákladech řízení rozhodl soud třetím výrokem tohoto rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, jenž byl ve sporu úspěšný, žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. července 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu